

SELETUSKIRI 2024.a. eelarve 2. lugemiseks

Pärast Tõrva valla 2024. aasta eelarve I lugemist laekusid Virgo Kosemetsalt järgmised muudatusettepanekud :

INVESTEERIMISTEgevus

• Kõrtsihoone Valga tn.1 projekti koostamine	-85 000.-
• Muusikakooli hoone välissoojustuse ja avatäidete korrastamise projekteerimine	+50 000.-
• Muusikakooli hoone remonditööd (helikindlad ukseid , saali helikindlad seinad, radiaatoritel termokraanid)
(kokku 55 000.-)	+35 000.-

Selgitus :

- Kõrtsihoone esialgse kavandi kohane rekonstrueerimine pole otstarbekas ja tuleb peatada.
- Muusikakooli rekonstrueerimine on paratamatu ja eeldab projekti olemasolu rahastamise taotlemiseks.

Tõrva Vallavalitsuse istungil arutati laekunud ettepanekuid 14.02.2024 ja vallavalitsus ettepanekuid ei toetanud.

Tõrva Vallavolikogu majandus-eelarve komisjon vaatas laekunud ettepanekud läbi 16.02.2024. Komisjonis ettepanekud toetust ei leidnud.

Tõrva Vallavalitsuse poolt tehtud muudatused

Põhitegevuse tulud suurenesid 267 890 euro võrra.

- Tulumaksu osa on suurendatud **20 000 euro** võrra võrreldes esialgse eelarve eelnõuga. Kokku on planeeritud üksikisiku tulumaksu 2024.a. eelarves 5 780 000 eurot ja tulumaksu pensionitelt 340 000 eurot. 2023.a. tulumaksu tegelik laekumine oli 5 528 655 eurot. 2024.a. üksikisiku tulumaksu tõus võrreldes eelmise aasta laekumisega on eelarves ca 4,5%.
- Majandustegevusest laekuvaid tulusid suurendati samuti **8 550 euro** võrra, millest 2000 eurot on jäätmekäitlusest saadav tulu ja 6 550 euro võrra on suurendatud rendi- ja üüritulu.

Toetuste eelarve suurenes kokku **239 340 euro** võrra.

- Tasandusfondi toetus **suurenes 66 158 euro** võrra.
- Toetusfondi toetus **vähenes -89 717 eurot** sh vähendati toimetulekutoetust -112 418 eurot võrreldes eelarve esialge eelnõuga, vähenes teede hoolduseks toetus -2 397 eurot. Suurenes huvihariduse toetus 6 715 eurot ning lasteaia õpetaja palkadeks toetus 6 500 eurot. Lisati muu sotsiaalvaldkonnale toetus (puudega lapsed) 11 613 eurot eurot ning rahvastikutoiminguteks toetus 270 eurot.
- Eelarvesse lisati Haridus- ja Teadusministeeriumilt saadav toetus **25 080 eurot** õpetajate palkadeks.
- Sotsiaalministeeriumilt saadav toetus **100 106 eurot** hoolduse koordineerimise projekti kulude katteks
- Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt saadav toetus (2023.a. sõlmitud leping KOV-ide võimestamine roheinvesteeringute tegemisel) 2024.a. kuludeks **24 482 eurot**.
- Sotsiaalkindlustusametilt saadav toetus (2023.a. sõlmitud leping) ISTE projekti kuludeks **74 292 eurot**.
- Valgamaa Arenguagentuurilt saadav toetus **38 239 eurot** NEET (noorte tööhõive saavutamise) projekti kuludeks.
- Eesti Töötukassalt saadav toetus **700 eurot** lasteaed Mõmmikus praktika juhendamiseks.

		2024.a. eelarve eelnõu 1.lug	muutus	2024.a. eelarve eelnõu 2.lug
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	11 379 787,00	267 890,00	11 647 677,00
30	Maksutulud	6 418 000,00	20 000,00	6 438 000,00
3000	Füüsilise isiku tulumaks	6 100 000,00	20 000,00	6 120 000,00
3030	Maamaks	317 000,00		317 000,00
3044	Reklaamimaks	1 000,00		1 000,00
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	463 680,00	8 550,00	472 230,00
	Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 472 607,00	239 340,00	4 711 947,00
35200	Tasandusfond	1 354 456,00	66 158,00	1 420 614,00
35201	Toetusfond	3 007 781,00	-89 717,00	2 918 064,00
3500, 352	Muud saadud toetused tegevuskuludeks	110 370,00	262 899,00	373 269,00
	Muud tegevustulud	25 500,00	0,00	25 500,00
38252, 38254	Laekumine vee erikasutusest	17 000,00		17 000,00
3880, 3888	Muud tegevustulud	8 500,00		8 500,00

Põhitegevuse kulud suurenesid 219 651 eurot.

- Antavad sotsiaaltoetused vähenesid -87 019 eurot,
- antavad muud toetused suurenesid 16 218 euro võrra,
- tööjõukulud suurenesid 131 214 euro võrra,

- majandamiskulud suurenesid 159 238 euro võrra.

		1.lug	muutus	2.lug
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	10 468 478,00	219 651,00	10 688 129,00
	Antud toetused tegevuskuludeks	1 419 910,00	-70 801,00	1 349 109,00
413	Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	1 086 846,00	-87 019,00	999 827,00
452	Mittesihotstarbelised toetused	333 064,00	16 218,00	349 282,00
	Muud tegevuskulud	9 048 568,00	290 452,00	9 339 020,00
50	Tööjõukulud	6 190 240,00	131 214,00	6 321 454,00
55	Majandamiskulud	2 828 078,00	159 238,00	2 987 316,00
60	Muud kulud	30 250,00		30 250,00

Põhitegevuse tuleml suurenes 48 238 euro võrra ja tuleml suuruseks kujunes **959 548 eurot**.

			Muutus	
	PÕHITEGEVUSE TULEM	911 309,00	48 239,00	959 548,00

Investeerimistegevuse muudatused:

Investeerimistegevuse tuludesse lisati täiendavalt tulu põhivara müügist **70 000 eurot** ning vähendati saadavaid toetusi põhivara sihtfinantseerimiseks **-20 000 võrra**.

Investeerimistegevuse kuludesse lisati täiendavalt **100 000 eurot** Tõrva Gümnaasiumi B-korpuse rekonstrueerimiseks. Samuti lisati kuludesse 2023.a. kavandatud kulud, mille teostamine toimub 2024.aastal. Nendeks on toetuse andmine OÜ-le Tõrva Veejõud Vanamõisa elamurajooni kommunikatsioonide väljaehitamiseks **56 847 eurot** ja AS-le Tõrva Tervisekeskus antav toetus perearstikeskuse ehituseks **52 000 eurot**.

			Muutus	
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-840 400,00	-158 847,00	-999 247,00
381	Põhivara müük (+)	160 000,00	70 000,00	230 000,00
15	Põhivara soetus (-)	1 601 400,00	100 000,00	1 701 400,00
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfin (+)	911 000,00	-20 000,00	891 000,00
4502	Põhivara soetuseks antav sihtfin (-)	60 000,00	108 847,00	168 847,00
650	Finantskulud (-)	250 000,00		250 000,00

	Investeeringute loetelu:	1.lug	Muutus	
04	1551 Kõrtsihoone Valga 1 projekti koostamine	85 000		85 000
04	1551 Riidaja mõisa rekonstrueerimine	135 000		135 000
04	1551 Helme kiriku ja ordulinnuse konserveerimine	65 000		65 000
04	1551 Teede ehituseks	110 000		110 000
04	1559 Reserv (2024.a.koostatavate projektide omaosaluseks)	40 000		40 000
04	4502 Hajaasustuse toetus (teede ehituseks)	6 000		6 000
04	4502 Vanamõisa elamurajooni ehitus	0	56 847	56 847
05	1551 Vanamõisa hüppetorni rekonstrueerimine	140 400		140 400
05	4502 Hajaasustuse toetus (kanalisatsiooni ehituseks toetus)	30 000		30 000
06	4502 Hajaasustuse toetused (veevärgi ehituseks toetus)	24 000		24 000
07	Tervishoid (perearstikeskuse rek)	0	52 000	52 000
08	1551 Riidaja kultuurimaja juurdeehituse katus	20 000		20 000
08	1559 Terviseradade projekt	80 000		80 000
09	1551 Tõrva Gümnaasiumi B korpuse rekonstrueerimine	896 000	100 000	996 000
09	1551 Muusikakooli hoone (helikindlad ukse)	20 000		20 000
09	1551 Hummuli mõisahoone keldris parandustööd	10 000		10 000
	Kokku investeeringud	1 661 400	208 847	1 870 247

Finantseerimistegevus

Lisati täiendavalt juurde laenu tagasimakstavat osa 45 000 eurot. Laenu tagasimaksed 2024.a. on 505 000 eurot.

Samuti suurendati võetava laenu osa 100 000 eurot (gümnaasiumi rekonstrueerimise finantseerimiseks).

		1.lug.	muutus	
	FINANTSEERIMISTEGEVUS	133 000,00	55 000,00	188 000,00
2585	Kohustuste võtmine (+)	593 000,00	100 000,00	693 000,00
2586	Kohustuste tasumine (-)	-460 000,00	-45 000,00	-505 000,00

Likviidsed vahendid

Eelarve kulude katteks (järgmisse aastasse üleminevad kulud) suunati 2023.a. kassa-panga jääk 55 608 eurot.

		1.lug.	Muutus	
100	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenemine, - vähenemine)	0	-55 608,00	-55 608,00

Kokku muutus eelarves põhitegevuse kulud ja investeerimistegevus kokku 428 498 euro võrra ja eelarve maht kokku on 12 808 376 eurot.

Eelarve põhitegevuse kuludesse on täiendavalt lisatud kulud, mis ilmnescid (tasandus- ja toetusfondi muutused, sihtotstarbelised toetused jms) peale eelarve 1.lugemist.

Valitsemissektori kulude tegevusalal muutus eelarve +20 040 euro võrra. Eelarvesse lisati projekti „Kohalike omavalitsuste võimestamine roheinvesteeringute tegemisel“. Tegemist on 2023.a. koostatud projektiga. Muude üldiste valitsussektori teenuste reale on lisatud täiendav toetus tegevuskuludeks Mulgi Elamuskeskusele.

01	Üldised valitsussektori teenused	1 219 650,00	30 040,00	1 249 690,00
01111	Valla- ja linnavolikogu	91 000,00	20 040,00	111 040,00
01112	Valla- ja linnavalitsus	751 220,00		751 220,00
01114	Reservfond	30 000,00		30 000,00
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	89 430,00	10 000,00	99 430,00
01700	Valitsussektori võla teenindamine	250 000,00		250 000,00
	Ülalnimetatata üldised valitsussektori kulud kokku	8 000,00		8 000,00

Majanduse tegevusalal vähendatud antavate toetuste osa (erateede toetus) ja kulu on suunatud keskkonnakaitse tegevusalalae lumekoristuse kuludeks.

Üldmajanduslike arendusprojektide reale on suunatud Vanamõisa elamurajooni kommunikatsioonide ehitamiseks antav toetus 56 847 eurot. Toetus eraldatakse OÜ-le Tõrva Veejõud.

Muu majanduse haldamise kuludesse on suunatud eespool mainitud roheinvesteeringute projekti kulud.

04	Majandus	852 620,00	53 289,00	905 909,00
04350	Elektrienergia	12 000,00		12 000,00
04360	Muu energia- ja soojamajandus	23 550,00		23 550,00
04510	Maanteetransport (vallateede- ja tänavate korrashoid)	255 700,00	-8 000,00	247 700,00
04710	Kaubandus ja laondus	19 970,00		19 970,00
04730	Turism	1 200,00		1 200,00
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid	353 000,00	56 847,00	409 847,00
04900	Muu majandus (sh.majanduse haldamine)	187 200,00	4 442,00	191 642,00

Keskkonnakaitse alase tegevuse eelarvel lisati jäätmekäitluse eelarvesse 7 037 eurot, mis on liikmemaks MTÜ-le Eesti Jäätmehoolduskeskus. Lumekoristuse kuludeks on lisatud 8 000 eurot.

05	Keskkonnakaitse	714 766,00	15 037,00	729 803,00
05100	Jäätmekäitus (prügivedu)	17 616,00	7 037,00	24 653,00
05101	Avalike alade puhastus	202 500,00	8 000,00	210 500,00
05200	Heitveekäitus	30 150,00		30 150,00
05300	Saaste vähendamine	1 200,00		1 200,00
05400	Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, haljastus	463 300,00		463 300,00

Tervishoid

Lisatud on antav toetus AS-le Tõrva Tervisekeskus perearstikeskuse rekonstrueerimiseks.

07	Tervishoid	0	52 000,00	52 000,00
07600	Muu tervishoid, sh. tervishoiu haldamine	0	52 000,00	52 000,00

Vaba aja ja kultuuri eelarvesse on suunatud NEET projekti (noorte tööhõive saavutamine) kulud 38 239 eurot.

08	Vaba aeg, kultuur ja religioon	1 193 541,00	38 239,00	1 231 780,00
08102	Sport	192 270,00		192 270,00
08103	Puhkepargid ja -baasid	2 840,00		2 840,00
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	232 325,00	38 239,00	270 564,00
08109	Vaba aja üritused	26 000,00		26 000,00
08201	Raamatukogud	186 711,00		186 711,00
08202	Rahvakultuur	404 615,00		404 615,00
08203	Muuseumid	27 701,00		27 701,00
08235	Audiovisuaal, sh kinod	13 459,00		13 459,00
08300	Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	30 000,00		30 000,00
08400	Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	37 120,00		37 120,00
08600	Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh. haldus	40 500,00		40 500,00

Alushariduse (lasteaegade) eelarvet on suurendatud eelkõige lasteaiaõpetajate personalikuludeks, et viia see vastavusse kooliõpetajale kehtestatud palgamääraga. Koolide eelarvesse on lisatud täiendav kulu palkadeks. Samuti on täiendavalt lisatud Tõrva Gümnaasiumi B-korpuse rekonstrueerimiseks 100 000 eurot. Noorte huvitegevuse eelarvesse on lisatud 7 181 eurot.

09	Haridus	6 557 260,00	165 024,00	6 722 284,00
09110	Alusharidus (lasteaia)	1 872 833,00	20 253,00	1 893 086,00
09210-09221	Üldhariduskoolid, sh LAK	4 050 697,00	137 590,00	4 188 287,00
09510	Noorte huviharidus ja huvitegevus	430 230,00	7 181,00	437 411,00

09600	Koolitransport	1 500,00		1 500,00
09601	Koolitoit	197 000,00		197 000,00
09800	Muu haridus, sh. hariduse haldus	5 000,00		5 000,00

Sotsiaalse kaitse eelarvesse on lisatud puudega inimeste sotsiaalse kaitse eelarvesse ISTE projekti kulud 74 292 eurot. Ning sama tegevusala alt on suunatud -12 510 eurot hariduse eelarvesse (Tõrva Kool) tugisiku personalikuludeks.

Riiklikku toimetulekutoetust on vähendatud seoses toetusfondist saadava toetuse vähenemisega.

Sotsiaalse kaitse haldusesse on lisatud hoolduskoordinatsiooni projekti kulud 100 106 eurot.

10	Sotsiaalne kaitse	1 631 150,00	74 869,00	1 706 019,00
10110	Haigete sotsiaalne kaitse	9 300,00		9 300,00
10121	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	156 350,00	61 782,00	218 132,00
10200	Eakate sotsiaalhoolekande asutused	630 000,00		630 000,00
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	143 310,00		143 310,00
10400	Laste ja noorte sotsiaalhoolekande asutused	60 400,00		60 400,00
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	86 046,00		86 046,00
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	12 800,00		12 800,00
10701	Riiklik toimetulekutoetus	315 000,00	-87 019,00	227 981,00
10900	Muu sotsiaalne kaitse, sh. sotsiaalse kaitse haldus	217 944,00	100 106,00	318 050,00

Koostas Maire Appo